

NR 3 • 8. VEEBRUAR 2012 • IGA LIIGE LOEB!

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

TÄNA TEATAJAS:

- Liige küsib:
garantii vs pretensioon
- **Usaldatavusnõuded**
kui üks kriisist väljumise abinõu
- **Uued rahvusvaheliste riigihangete koolitused**
- **Hilinenud maksete vastu võitlemine**
muutub tõhusamaks

Kaubanduskoda
**GÜMNAASIUMI-
VÕRGU
KORRASTAMISEST:**

"Haridus ei ole koht,
kus kvaliteedi osas võiks
kompromisse teha."

loe lähemalt lk 7

GÜMNAASIUMIVÕRGU KORRASTAMINE ON SAMBÕIGES SUUNAS

Oleme Kaubanduskojas juba aastaid rääkinud vajadusest kujundada haridussüsteem ühtsemaks ja panna see tervikuna tööle selle nimel, et koolivõrk toetaks tarkade, ettevõtlike ja tublide inimeste kujunemist. Ja seda kõikidel haridustasemetel ning -liikides, mitte ainult kutseõppes või kõrghariduses.

MAIT PALTS
Peadirektor

Võib ju küsida, miks Kaubanduskoda kui ettevõtjate huvide eest seisja haridusteemadel nii aktiivne on, kuid vastus on siin lihtne – meie kõikide huvi on, et haridussüsteem aitaks Eesti niigi tagasihoidlikku inimressurssi arendada kõige paremal viisil. Haridus ei ole koht, kus kvaliteedi osas võiks kompromisse teha.

Võib ju küsida, miks Kaubanduskoda kui ettevõtjate huvide eest seisja haridusteemadel nii aktiivne on, kuid vastus on siin lihtne – meie kõikide huvi on, et haridussüsteem aitaks Eesti niigi tagasihoidlikku inimressurssi arendada kõige paremal viisil. Haridus ei ole koht, kus kvaliteedi osas võiks kompromisse teha.

Paar nädalat tagasi Arengufondi korraldatud Talendifoorumil osalenuna pean nentima, et ka seal jõudis enamik aruteludest just haridussüsteemini. Diskussioonid ei puudutanud mitte ainult seda, kuidas tublisid ja oskajaid inimesi Eestisse tagasi tuua vaid sootuks laiemat teemaderingi. Kuigi olulised on nii välismaalaste Eestisse tööle toomise regulatsioonide põhjendatud lihtsustamine kui ka üldise arengut toetava keskkonna loomine, kus soovijal oleks võimalik leida väljakutseid ja teostusvõimalusi, lõppes enamik jutuajamisi just haridusteamaga – kas tänane süsteem toetab talendikate noorte kujunemist, aitab igapäev oma võimeid kõige paremal viisil arendada ja kasvatab neid inimesi, keda tulevikus ettevõtjad vajavad? Tõdeti, et nii see ei ole.

Jaauari keskel avalikus meediaski tekkinud arutelu gümnaasiumivõrgu korrastamisest on tervitatav ja hädavajalik, et jõuda ühel hetkel kokkulepete ja tulemusteni. See puudutab ju kõiki

meid, kes Eesti riigi arengut oluliseks peavad. Selle arutelu sisulisemaks pooleks on ministeerium valmistanud ette oma eesmärgid ja põhimõtted, millele oodati tagasisidet ka Kaubanduskojalt. Oleme omalt poolt tänaseks vastanud ning paljuski juba varem avaldatud seisukohti korrates, väljendanud gümnaasiumivõrgu korrastamise lähtelaste osas toetust. Kuigi üksikasjades jätkub arutelusid veel pikemaks, on põhimõttelisemate valikute vahel otsustamine täna selle eelduseks. Nende valikute üle otsustamisega ei saa venitada.

Oleme jätkuvalt arvamusel, et koolikorralduslikud muutused peavad teenima ühte eesmärki – oluline on omandatud hariduse kõrge kvaliteet ja teadmiste rakendatavus tööturul. Väikese riigi koolivõrk ei tohi kujuneda stiihiliselt, selle asemel peaksime toimima ühtsete põhireeglite järgi. Täpsemalt nii Kaubanduskoja seisukohtadest kui ka nende tagamaadest saate lugeda tänasest Teatajast. ■

SISUKORD

JUHTKIRI

Gümnaasiumivõrgu korrastamine on samm õiges suunas 2

SEADUSANDLUS

Isikuandmete kaitse reform Euroopa Liidus 4

Hilinenud maksete vastu võitlemine muutub tõhusamaks 5

LIIGE KÜSIB

Pretensioon vs garantii 6

HARIDUSPOLIITIKA

Räägitud on kaua, nüüd on vaja ära teha 7

EUROOPA UUDISED

Usaldatavusnõuded kui üks kriisist väljumise abinõu 8

JUHTIMISVEERG

Eesti filmitööstus – hoiatav näide igale ärijuhile 12

INNOVATSIOONIVEERG

Hiina tähtpäevad on kaupmeestele kullaauguks 13

TEATED

14

RIIGIHANKETEATED

20

KOOSTÖÖPAKKUMISED

21

LIIKMELT LIIKMELE

21

JUUBILARID

22

KALENDER

- 14. veebruar** **Lühiseminar „Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Soomes – Mart Tarmak“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
- 14. veebruar** **Seminar „Tööõigus 2012 praktikas“**
Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu)
Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
- 14. veebruar** **Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus***
Koja Saaremaa esinduses (Tallinna 16, Kuressaare)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
- 15. veebruar** **Turu-uuringute koostamise koolitus***
Koja Saaremaa esinduses (Tallinna 16, Kuressaare)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
- 16. ja 21. veeb** **Kahepäevane seminar „Äriühendused ja kontserniarvestus“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
- 16. veebruar** **Välismessikoolitus***
Haapsalu Kultuurikeskuses (Posti 3, Haapsalu)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
- 20. veebruar** **Seminar „Kuidas olla edukas Suurbritannia riigihangetel?“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Marju Naar • Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee
- 28. veebruar** **Kaitsealaste hangete seminar**
Eesti Kristliku Nelipüha Kiriku ruumides (Toompea 3, Tallinn)
Marju Naar • Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee
- 6. märts** **Välismessikoolitus Tallinnas**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
- 6., 13. märts ja 19. aprill** **Kolmepäevane koolitus: Finantskoolitus firma võtmeisikutele I**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
- 8. märts** **Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
- 13. märts** **Turu-uuringute koostamise koolitus***
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

* Koolitus toimub koostöös EASiga ning koolituse korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond

ISIKUANDMETE KAITSE REFORM

EUROOPA LIIDUS

Isikuandmed on igasugused andmed konkreetse isiku kohta, mis puudutavad tema eraelu, tööalast tegevust või avalikku tegevust. See võib olla nii nimi, foto, e-posti aadress, pangaandmed kui andmed terviseseisundi kohta.

Miks?

Euroopas kehtivad hetkel isikuandmete kaitse reeglid, mis töötati välja 1995. aastal, st need on reeglid ajast, mil alla 1% eurooplastest kasutas interneti ning andmeid edastati paberil. Tänapäeval liigutatakse aga suurem osa isiklike andmeid interneti vahendusel nii riigisiselt, Euroopa Liidu piires, kui ka kolmandatesse riikidesse (so väljapoole Euroopa Liitu). Suuresti tulenevalt tehnoloogilisest arengust ja globaliseerumisest peab Euroopa Komisjon hetkel vajalikuks kaasajastada andmete edastamisele ja töötlemisele kehtestatud reegleid. Lisaks on 27 Euroopa Liidu liikmesriiki rakendanud andmekaitse reegleid erinevalt, mis tähendab, et ühtseid nõudeid ikkagi päris ei ole. Kuna aga õigust isikuandmete kaitsele peetakse igäühe põhiõiguseks (mh Lissaboni leping art 16, 2, samuti Eesti põhiseaduse § 26 igäühe õigus perekonna- ja eraelu puutumatusel), siis peavad õigusaktid seda ka tagama.

Kuidas?

Reformi tulemusena on hetkel koostatud määruse eelnõu üldiste andmekaitse põhimõtete kohta

ning direktiivi eelnõu isikuandmete kaitseks ennekõike kriminaalmenetluse raames andmete töötlemisel, järelevalve teostamisel ja rikkumiste ennetamiseks. Kuna Euroopa Liidu määrused on otsekohalduvad ehk kehtivad kõigis liikmesriikides otse ilma vajaduseta võtta neid üle kohalikesse seadustesse, siis riigiti kehtestatavate andmekaitse üldpõhimõtete osas erisusi ei tohiks tulla. Samas soovitakse direktiiviga kehtestatavate andmete töötlemise sätetega jätta liikmesriikidele paindlikkus sobitades nõudeid siseriiklikusse süsteemi.

Euroopa Komisjoni kolm peaesmärki andmekaitse reformimisel – lihtsustamine, karmistamine ja ühtlustamine.

Nagu eelpool öeldud, on Euroopa Liidus hetkel kehtiv andmekaitse direktiiv riigiti väga erinevalt üle võetud. Sellised erisused mõjutavad ka ettevõtteid, kes tegutsuvad mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis ning peavad end seetõttu igakordselt harima lisaks isikuandmete kogumise ja töötlemise osas. Reformi tulemusena soovitakse luua ühtne õiguskord ning keskne andmekaitseasutus, kellele ette-

võte oma aruanded/teavitused esitab. Ka kolmandate riikide ettevõtteid, kes pakuvad Euroopa Liidus oma kaupu või teenuseid, peaksid isikuandmete kaitse nõudeid täitma.

Ühtse Euroopa-ülese reeglistiku sätestamine iseenesest peaks juba ettevõtjate tegevust lihtsustama, ehk jääb ära vajadus viia end kurssi erinevate riikide andmekaitsealaste õigusaktidega. Uus regulatsioon peaks võimaldama ettevõtjate teavitamiskohustus kaotada ning vajadusel vaid ühe (ettevõtte peamise tegevuskoha) andmekaitseasutusega suhelda, vähendades sellega oluliselt ettevõtjate halduskoormust.

Samas soovitakse teavitamise kohustuse kaotamisega ettevõtjaid suunata suuremale enesekontrollile (mh lisades kohustuse teavitada hiljemalt 24 tunni jooksul inspeksiooni isikuandmete kasutamise rikkumisest) ja isikuandmete eest vastutava isiku kasutamisele ettevõtetes (üle 250 töötajaga ettevõttes). Samuti peaksid ettevõtjad oma toodete ja teenuste pakkumisel juba algfaasis andmete kaitse põhimõtete rangelt jälgima. Ka tahetakse suurendada

oluliselt trahvide määrasid – kuni ühe miljoni euronit või 2% ettevõtte kogutulust.

Tulemus?

Plaan üheaegselt isikuandmete regulatsiooni lihtsustada ning karmistada näib, kui mitte võimatu, siis vähemalt vastuoluline. Aga kahtlemata on kõik isikud huvitatud sellest, et nende isiklike andmeid ei kasutataks nende teadmata või nende tahte vastaselt, ei koduriigis ega üheski teises riigis. Ning kahtlemata on ettevõtjad huvitatud, et nende ajalised ja rahalised kulutused teavitamise, registreerimise ning erinevate andmekaitsealaste reeglite selgestegemise osas väheneksid. ■

Direktiivi ja määruse eelnõudega on võimalik põhjalikumalt tutvuda Koja kodulehel www.koda.ee ja oodatud on kõik kommentaarid isikuandmete kaitse reformi ja eelnõude osas e-posti aadressile koidu@koda.ee.

HILINENUD MAKSETE VASTU VÕITLEMINE

MUUTUB TÕHUSAMAKS

Euroopa Parlament võttis eelmisel aastal vastu direktiivi hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul (2011/7/EL), mis tuleb Eesti õigusesse üle võtta hiljemalt 16. märtsiks 2013. Direktiivi peamiseks eesmärgiks on muuta võitlus hilinenud maksete vastu efektiivsemaks ning selle saavutamiseks võetakse kasutusele rangemaid meetmeid, näiteks seadusjärgse viivisemäära tõstmine ning võlgade sissenõudmiskulude hüvitamise lihtsustamine.

MARKO UDRAS
Poliitikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

OLULINE:

- Seadusjärgne viivisemäär suureneb praeguselt 7 protsendilt vähemalt 8 protsendini.
- Hilinenud makse korral on võlausaldajal õigus nõuda võlgnikult sissenõudmiskulude hüvitamiseks minimaalset kindlat summat 40 eurot.
- Direktiiv tuleb Eesti õigusesse üle võtta hiljemalt 16. märtsiks 2013.

Ärtehingute korral toimub arve tasumine reeglina makse edasilükkamise vormis. See tähendab, et kliendile antakse arve maksmiseks teatud tähtaeg (näiteks 30 päeva). Sageli toimub maksimine aga hiljem kui oli lepingus kokku lepitud. Direktiivis leitakse, et arvete mittetähtaegse tasumise peamiseks põhjuseks on asjaolu, et see on muutunud võlgniku jaoks rahaliselt ahvatlevaks, sest liikmesriikides rakendatavad viivisemäärad on madalad ja/või on võlgade sissenõudmismenetlus aeglane.

Tähtaegselt tasumata arve võib kahjustada „korralike“ ettevõtete konkurentsivõimet, kasumlikkust ning raskendada likviidsusjuhtimist. Nende negatiivsete mõjude vältimiseks on Euroopa Liit pidanud vajalikuks tõhustada võitlust tähtaega ületavate maksete vastu ning näinud ette mitmeid muudatusi hilinenud maksetega võitlemise valdkonnas.

Seadusjärgse viivise määra tõstmine

Ühe olulise uuendusena nähakse direktiiviga ette, et igas liikmesriigis peab seadusjärgne viivisemäär äritehingute puhul olema vähe-

malt 8 protsenti, millele lisandub Euroopa Keskpanga intressimäär. Eestis on seadusjärgne viivisemäär praegu 7 protsenti. Seega peab Eesti tõstma määra vähemalt ühe protsendipunkti võrra. Samas on direktiivis sätestatud ainult miinimumnõue, mis tähendab, et Eestil on õigus kehtestada ka 8 protsendist kõrgem viivisemäär. Meie hinnangul ei ole vaja kaheksast protsendist kõrgemat määra kehtestada, sest me ei ole oma liikmetelt saanud arvestatavat tagasisidet, et hetkel kehtiv seadusjärgne viivisemäär oleks põhjendamatult madal. Samuti soovime rõhutada, et lepingupooltel on alati õigus kokku leppida kõrgemas viivises.

Võlgade sissenõudmiskulude hüvitamise lihtsustamine

Lisaks seadusjärgse viivisemäära tõstmisele soovitakse direktiiviga lihtsustada võlgade sissenõudmiskulude (näiteks inkassoteenuse või õigusabi kulutused) hüvitamist. Selleks antakse võlausaldajale võimalus nõuda sisse minimaalne kindel summa 40 eurot. Eestis on hetkel võimalik nõuda võla sissenõudmiseks tehtud kulutuste hüvitamist, kuid meie õigus ei luba

nõuda minimaalset kindlat summat sissenõudmiskulutuste katmiseks. Eestis on võlausaldajal õigus nõuda kulutuste hüvitamist ainult mõistlikus ulatuses ning ta peab tõendama, millised ja kui suured kulutused on tekkinud seoses võlgade sissenõudmisega.

Direktiivi ülevõtmisel Eesti õigusesse ei pea võlausaldaja tõendama oma kulude olemasolu ega suurust, kui kulutused jäävad alla 40 euro. See tähendab, et kui võla sissenõudmise kulutused on näiteks 20 eurot, ei pea võlausaldaja tõendama nende suurust ning tal on õigus nõuda võlgnikult 40 eurost hüvitist, sest minimaalne hüvitise summa on 40 eurot. Lisaks jääb võlausaldajale alles õigus nõuda 40 eurot ületavate võlgade sissenõudmiseks tehtud kulutuste mõistlikku hüvitamist. Samuti soovime esile tõsta asjaolu, et direktiiv lubab Eestil kehtestada 40 eurost suurema minimaalse kindla hüvitise summa.

Eesti peab hilinenud maksmisega võitlemise direktiivi oma õigusesse üle võtma 16. märtsiks 2013. Hetkel on Justiitsministeerium valmis-
tamas ette võlaõigusseaduses vastavate muudatuste tegemist. ■

Hilinenud maksetega võitlemise direktiiviga saab põhjalikumalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee.

PRETENSIOON VS GARANTII

Praktika näitab, et tihtilugu ei tehta vahet garantiil ja pretensiooni esitamise õigusel. Ometi peab märkima, et garantiist tuleneva nõude ja pretensiooni eristamine omab teatud olukordades olulist tähendust. Kuivõrd Kaubanduskoja liikmed on antud temaatikaga seoses samuti pöördunud korduvalt Kaubanduskoja poole, siis alljärgnevalt selgitamegi lähemalt garantii ja pretensiooni esitamise õiguse iseloomu ja erisusi.

MART KÄGU
Poliitikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

OLULINE:

- Pretensiooni esitamise õigus juhul, kui asjal ilmnevad puudused, on seadusest tulenev õigus.
- Garantii andmine müüja poolt on aga vabatahtlik, st müüja võib anda oma toodetele garantii, ent tal pole otsest kohustust seda teha.

Garantii andmine loob kindlasti ostja jaoks usaldusväärsema mulje ja seda eriti põhjusel, et tal on lihtsam oma asja puudustega seotud nõue maksma panna.

E smalt tuleb rõhutada, et pretensiooni esitamise õigus juhul, kui asjal ilmnevad puudused, on seadusest tulenev õigus. Garantii andmine müüja poolt on aga vabatahtlik, st müüja võib anda oma toodetele garantii, ent tal pole otsest kohustust seda teha.

Pretensioon seoses asjal ilmnenud puudustega

Pretensiooni esitamise õigus tuleneb võlaõigusseaduse (VÕS) paragrahvist 218. Antud paragrahv sätestab eeldused, mille esinemise korral vastutab müüja asja lepingutingimuste mittevastavuse ehk puudustega asja müümise eest. Üldpõhimõtte kohaselt vastutab müüja põhimõtteliselt igasuguse müüdü asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis müüdü asjal on selle ostjale üleandmisel. Oluline on mainida, et lepingutingimustele mittevastava asja üleandmise korral on tegemist selles mõttes erandliku juhtumiga, et seadus näeb sellisel juhul ette müüja kõrgendatud vastutuse, mis ei lange ära ka rikkumise korral, mille põhjustas väärmatu jõud.

Siiski pole müüja vastutus eelkirjel datud olukorras päris absoluutne.

Vastutus antud sätte alusel võib sõltuda ka erikokkuleppes VÕS § 218 lg-s 1 sätestatud vastutusstandardi osas. Näiteks lepatakse poolte vahel kokku, et müüja ei vastuta varjatud puuduste eest, millest müüja pole teadlik või lepatakse kokku müüja vastutus üksnes süülise käitumise korral (müüja hooletu või tahtlik tegevus, mille tagajärjeks on puudustega asja üleandmine). Sellist kokkulepet pole siiski võimalik sõlmida tarbijalemüügi korral. Tarbijalemüügi korral kehtib seaduses sätestatu ja sellest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

Müüja ei vastuta puudustega asja üleandmise eest aga sellisel juhul, kui ostja teadis või pidi teadma vastavatest asjal esinevatest puudustest. Selle asjaolu tõendamine on müüja kohustus. Parim viis sellises olukorras, kus müüakse puudustega asi, on müügilepingus konkreetselt sätestada asjal esinevad puudused. Vastasel juhul on müüjal oma tõendamiskohustust äärmiselt keeruline täita.

Müüja vabaneb vastutusest ka siis, kui ostja ei teata asja lepingutingimustele mittevastavusest (puudustest) õigeaegselt. Kutse- või majandustegevuses tegutsev isik peab puudustest teada andma mõistliku aja jooksul alates puudustest teada saamisest või kui ta pidanuks nendest puudustest teada saama. Tarbijalemüügi korral peab tarbija teatama puudustest kahe kuu jooksul pärast puudustest teada saamist.

Tarbijalemüügi korral on müüja vastutus puuduste eest piiratud 2 aastaga alates asja üleandmisest. Kui puudus ilmneb 6 kuu jooksul alates üleandmisest, siis eeldatakse, et puudus eksisteeris juba asja üleandmise hetkel, st müüja peab tõestama, et see ei olnud nii.

Pretensiooni esitamisega seoses asjal ilmnenud puudustega on ostjal õigus nõuda asja parandamist või asendamist. Kui asja parandamine või asendamine ei ole võimalik või ebaõnnestub või kui müüja keeldub õigustamatult asja parandamast või asendamast või ei tee seda mõistliku aja jooksul, siis võib ostja müügi-lepingust taganeda.

Garantii

Majandus- või kutsetegevuses võib isik (garantii andja) võtta lepinguga võlausaldaja suhtes kohustuse (garantii), et ta täidab võlausaldaja nõudel garantiist tuleneva kohustuse. Vastav kohustus on vastavalt lepingule üldjuhul, kas kindla rahasumma maksmine või lubadus asi parandada või asendada garantiijuhtumi korral. Mingi asja müügilepingu puhul on garantii (müügigarantii) sisuks enamasti ikkagi asja tasuta parandamise või asendamise kohustus.

Kokkuvõttes võib öelda, et müügigarantii sisuks on asja tootja, valmistaja või müüja vabatahtlikult võetud kohustus tagada asja teatud omadused kokkulepitud ajaperioodi (garantiiperiood) jooksul. Garantiiperioodi kestuse saab määrata garantiilandja ise.

Garantii andmine loob kindlasti ostja jaoks usaldusväärsema mulje ja seda eriti põhjusel, et tal on lihtsam oma asja puudustega seotud nõue maksta panna. Seda muidugi juhul, kui tekkinud või ilmnenud puudus kuulub garantiitingimuste kohaselt garantii alla (garantiijuhtum). Garantii puhul on nõude maksmapanek lihtsam seetõttu, et garantiist tulenevad õigused on sõltumatud müügilepingust (millega seoses garantiileping sõlmiti) või seadusest tulenevast müüja vastutuse olemasolust või sellest, kas seadus või müügileping garantiis ettenähtud õigusi ette näeb või ei. Garantiisuhe on täiesti eraldiseisev õiguslik suhe ja garantiijuhtumi korral tuleb lähtuda garantiitingimustest.

Müügigarantii mõte on panna ostja seaduses sätestatud soodsamasse seisusse, seega ei saa garantiitingimused panna ostjale peale täiendavaid kohustusi ega kitsendada õigusi. ■

RÄÄGITUD ON KAUA, NÜÜD ON VAJA ÄRA TEHA

Koer käseb saba, saba käseb sabaotsa,
sabaots ütleb: „Karvad, karake ise!”

(Eesti vanasõna)

Eesti üldhariduse koolivõrk on kujunenud ajal, mil Eestis sündis 20 000 kuni 25 000 last aastas. Taasiseseisvumise esimene kümnend tõi kaasa suure ebakindluse ühiskonnas ja aastas sündivate laste arv langes ligi kaks korda – aastal 1999 sündis Eestis 12 500 last. Järgneva kümne aasta jooksul on sündide arv tasapisi kasvanud. Paraku ei küündi tä-

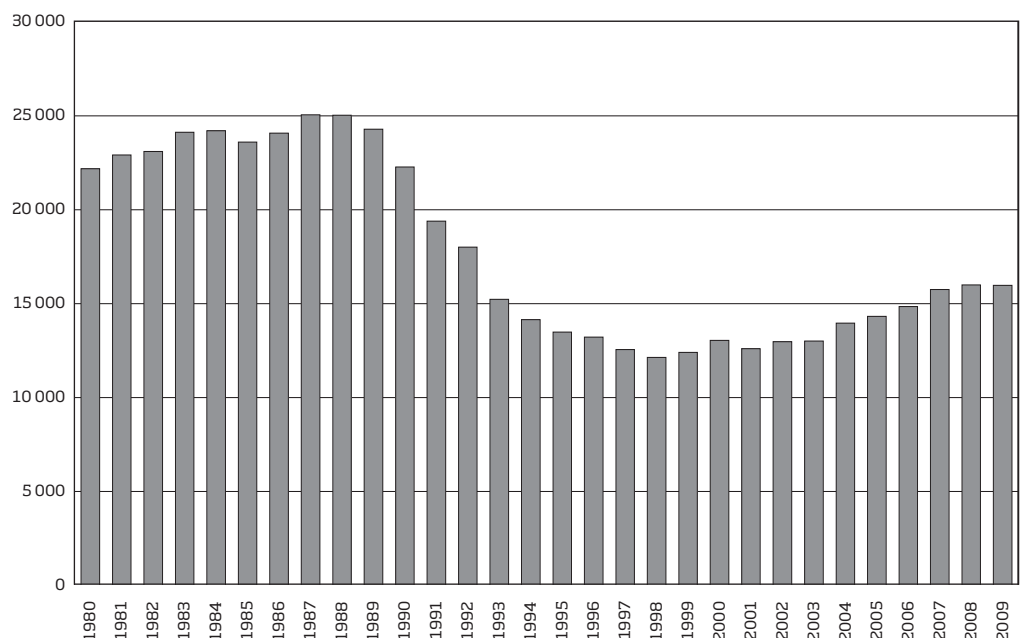
naseks sündinud laste arv aastas laulva revolutsiooni aastate tasele ja parim tulemus jääb aastasse 2010, kus sündide arv jäi 16 000 piirimaile.

Koolis saavad käia need lapsed, kes on sündinud. Seega on paratamatu, et õpilaste arv, hetkel gümnaasiumiastmes, kahaneb drastiliselt. Samas on üldhariduse koolivõrk

TIIU RANDMA
Haridusnõunik

Joonis. Elussünnid 1980-2009

kahekümne aasta jooksul muutunud vähe ning sedagi põhiliselt alg- ja põhikoolide sulgemise arvelt. Sellest tulenevalt on lähiaastatel muudatused koolivõrgus vältimatud. Väikese riigi koolivõrk ei tohiks muutuda stiihiliselt, vaid muutused peaksid toimima ühtsete põhireeglite järgi. Otsustamatuse ja venitamisega on jõutud sinnamaale, kus tulevikkusunnatud otsuste langetamisega pole enam võimalik oodata. Olulisem sellest, kas korraldada gümnaasiumivõrk ümber kiiresti ja korraga või pikema aja (nt 3 õppeaasta) jooksul, on see, et otsekohe ja viivitusteta tuleb langetada otsus, et ümberkorraldused tehakse.

Kaubanduskoja ettepanekud nii käimasoleva „gümnaasiumireformi“ kui ka varasemate algatuste puhul on rõhutanud tõsiasja, et kõik koolikorralduslikud muutused peavad teenima ühte eesmärki – oluline on omandatud hariduse kõrge kvaliteet ja rakendatavus tööturul. Selle eesmärgini jõudmise eeldusena on Kojas aastate jooksul vormunud järgmised põhimõtted:

- Põhikool on kõigile ja kõikjal võrdselt kättesaadav nn võrduskool. Toetame igati põhimõtet, et põhikoolis tuleb tagada iga lapse terviklik areng, luua eeldused tema võimete ja huvide hindamiseks ja arengu ning edasise õpitee asjatundlikuks valikuks – ilma nende komponentide täitmiseta on ka kõrgematel haridustasemetel oluliselt keerukam head kvaliteeti saavutada.
- Koolituskohad teisel haridustasemel (üld- ja kutseharidus) on üleriigiliselt ühtselt planeeritud ja rahastatud – see eeldab gümnaasiumiastme eraldamist põhikoolist ning vajadusel koolivõrgu ümberkorraldamist sel-

liselt, et gümnaasiumiastme pidajaks oleks riik. Toetame põhimõtet, et gümnaasiumiastme õpilastel peab olema võimalus leida omale edasise haridusteedega seotud huvi- ja võimete kohane õppevaldkond, võimalus valida mitme omavahel selgelt eristuva õppesuuna ja erinevate valikainete vahel, mida peab toetama kättesaadav karjääriinfo ja nõustamine.

- Koolituskohtade koguarv jaguneb üld- ja kutsekeskhariduse vahel suhtega, mis vastab töökohtade jaotusele Eesti majanduses – eesmärk vastavalt 60:40.
- Ajakohase karjääriinfo olemasolu – noored peavad saama infot tööjaotusest ühiskonnas täna ja tulevikus ning olema valmis ise vastutama teadlikult tehtud valikute eest. Seda on kindlasti võimalik osaliselt tagada ka õppeasutuste vahelise parema koostööga, kuid pigem siiski asjatundliku ja õpilaste nõustamisele ja teadlikkuse tõstmisele suunatud karjääriinfoteenusega.

Nendele põhimõtetele tuginedes saatsime haridusminister Aaviksoole vastuse ning toetasime gümnaasiumivõrgu kiiret ja ühtsete põhimõtete alusel toimuvat ümberkorraldust. Samuti leidsime, et gümnaasiumide pidaja peaks tulevikus olema riik ning õppekohtade jaotust üld- ja kutsekeskhariduse vahel on vaja planeerida ja rahastada üleriigiliselt ühtselt ning sarnaste põhimõtete alusel. ■

Euroopas pakutakse kriisist väljumiseks ja võimalike tulevaste kriiside ärahoidmiseks või nende mõjude leevendamiseks erinevaid abinõusid. Üheks selliseks on ka Euroopa Komisjoni (EK) plaan muuta 8000 Euroopas tegutseva panga käitumist. Seda uute regulatsioonide kaudu, millega soovitakse tugevdada pankade usaldatavusnõudeid. EK ettepaneku peamine eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu pangandussektori vastupanuvõimet, tagades samas majandustegevuse ja -kasvu jätkuva rahastamise pankade poolt.

Euroopa Komisjoni ettepanekutel on kolm konkreetset eesmärki:

- Nõutakse pankadelt suuremat ja paremat kapitali, suutmaks ise tulevastele löökidele vastu panna. Krediidasutused sisenid viimasesse kriisi nii mahult kui ka kvaliteedilt ebapiisava kapitaliga, mis tingis enneolematu riigipoolse toetuse. Ettepanekuga soovib komisjon kohandada Euroopa jaoks rahvusvahelised standardid panga kapitali kohta, mille osas lepiti kokku G20 tasemel (laiemalt tuntud Basel III kokkuleppena).
- Komisjon soovib samuti luua uue valitsemisraamistiku, mis annab järelevalveasutustele ohuolukorras uued volitused pankade hoolikamaks kontrollimiseks ja erinevate meetmete kasutuselevõtmiseks, näiteks nõudes laenamise vähendamist, kui tundub, et see hakkab mullina paisuma.
- Komisjon teeb ettepaneku töötada panganduse reguleerimiseks välja ühtsete eeskirjade kogumik, koondades selleks kõik asjaomase valdkonna õigusaktid. See parandaks nii läbipaistvust kui ka jõustamist.

EK ettepanek sisaldab tegelikult kahte osa: direktiivi, millega reguleeritakse juurdepääs hoiustamistegevusele, ja määrust, millega reguleeritakse krediidasutuste ja investimisühingute tegevuse korraldust. Need moodustavad paketi. Mõjuhinnaang osutab, et see vähendab märkimisväärselt süsteemse panganduskriisi tõenäosust.

Määruses esitatakse üksikasjalikult krediidasutuste ja investimisühingute suhtes kohaldatavad usaldatavusnõuded ja see hõlmab järgmisi valdkondi:

- **Kapital:** suurendatakse nõuet pankade omavahendite mahu ja kvaliteedi osas. Samuti ühtlustatakse omavahenditest mahaarvamisi.
- **Likviidsus:** selleks et parandada finantsasutuste likviidsusriskiprofili lühiajalist vastupanuvõimet, teeb EK ettepaneku kehtestada likviidsuskattekindluse, mille täpne koostis ja kalibreerimine otsustatakse 2015. aastal pärast vaatlus- ja läbivaatamisperioodi.
- **Finantsvõimenduse määr:** selleks et piirata krediidasutuste ja investimisühingute bilansi finantsvõimenduse ülemäärast kuhjumist, teeb EK ettepaneku teostada järelevalvet finantsvõimenduse määra üle.
- **Vastaspole krediidirisk:** kooskõlas komisjoni poliitikaga börsiväliste tuletisinstrumentide suhtes tehakse muudatusi, et innustada pankasid arvelda ma börsiväliste tuletisinstrumentidega kesksete vastaspoolte kaudu.
- **Ühtsete eeskirjade kogumik:** finantskriis osutab selgesti

USALDATAVUS- NÕUDED

KUI ÜKS KRIISIST VÄLJUMISE ABINÕU

REET TEDER

Kaubanduskoja esindaja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees

liikmesriikide eeskirjade erinevusest tingitud ohule. Ühtsel turul peab olema ühtsete eeskirjade kogumik. Määrus on vahetult kohaldatav, mistõttu puudub vajadus seda siseriiklike õigusaktidega üle võtta, ja seega kõrvaldatakse üks erinevuste algallikas. Määrus kehtestab ka ühtsed kapitalieeskirjad.

Direktiiv hõlmab praeguse kapitalinõuete direktiivi sellised valdkonnad, milles liikmesriigid peavad ELi sätteid üle võtma neile sobivaimal viisil, näiteks nõuded võimalusele

EK ettepaneku peamine eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu pangandussektori vastupanuvõimet, tagades samas majandustegevuse ja -kasvu jätkuva rahastamise pankade poolt.

pangandustegevust alustada ja jätkata, nende asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamise tingimused ning pädevate asutuste määratlus ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalve aluseks olevad põhimõtted.

Direktiivi uued elemendid on:

- **Parem juhtimine:** tugevdatakse nõudeid äriühingu üldjuhtimiskorra ja -protsesside suhtes ning kehtestatakse uued eeskirjad, eesmärgiga suurendada juhtkonnapoolset riskijärelevet, parandada riskijuhtimise eest vastutavate töötajate staatusi ja tagada riskijuhtimise tõhus kontroll järelevalveasutuste poolt.
- **Sanktsioonid:** kui krediitiasutused rikuvad ELi nõudeid, on ettepaneku kohaselt kõigil järelevalveasutustel õigus rakendada tõeliselt tõhusaid ja proportsionaalseid sanktsioone, näiteks haldustrahvid kuni 10% ulatuses asutuse aastakäibest või ajutine keeld asutuse juhtorgani liikmetele.
- **Kapitalipuhvrid:** lisaks miinimumkapitali nõudele kehtestatakse kaht liiki kapitalipuhvrid: kapitali säilitamise puhver, mis on ühesugune kõigi ELi pankade jaoks ja vastutsükliline kapitali puhver, mille määrab liikmesriik ise.
- **Parem järelevalve:** komisjon kavatab muuta järelevalvekorra rangemaks ja nõuda, et iga asutuse jaoks, kelle üle järelevet teostatakse, koostatakse

igal aastal riskijuhtimisest lähtudes järelevalveprogramm, et teostada rohkem ja süsteemsemad kohapealseid kontrole, et standardid oleksid rangemad ja et järelevalvehindamisest põhjalikumad ja rohkem tulevikku suunatud.

Lõpuks on Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärk vähendada nii palju kui võimalik krediitiasutuste tuginemist välistele krediitireitingutele, nõudes selleks, et

- a) kõik pankade investeerimisotsused rajaneksid mitte ainult reitingutele, vaid ka nende oma sisemisele krediidi hinnangule;
- b) pangad, millel on teatud väärt-paberiportfelli osas arvukalt riskipositsioone, töötaksid välja sisereitingu selle portfelli kohta ega tugineks oma kapitalinõuete arvutamisel välistele krediitireitingutele.

Selline on siis väga põgusalt käsitletuna pankadele kehtestatavate nõuete põhisisu. Tegelikult on ju oluline see, et ka pangad ellu jääksid ja suudaksid ühiskonna vajadusi ja ootusi täita. Kui ettevõtjad vajavad krediiti, peavad pangad olema kasumlikud. Kui aga pangad suudavad etteantud kapitali- ja likviidsusmäärasid täita üksnes bilansi vähendamise ja krediidi piiramisega, ei ole määrusest kasu. Igal juhul on aga tegemist olulise õigusaktiga. ■

OLULINE:

- Ettepaneku peamine eesmärk on tugevdada ELi pangandussektori vastupanuvõimet, tagades samas majandustegevuse ja -kasvu jätkuva rahastamise pankade poolt.
- Tegelikult on oluline ka see, et ka pangad ellu jääksid ja suudaksid ühiskonna vajadusi ja ootusi täita.

EUROOPA UUDISED

ÜHISE PÕLLUMAJANDUS- POLIITIKA 50. AASTAPÄEVA KAMPAANIA KÄIVITAMINE

Euroopa Komisjon käivitas teavituskampania „CAP@50“, millega tähistatakse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) 50. aastapäeva. Euroopa lõimumise alustala ÜPP on Euroopa kodanikele poole sajandi jooksul andnud toiduga kindlustatuse ja elujõulised maapiirkonnad. Aasta kestev teavituskampania hõlmab interaktiivset veebisaiti, rändnäitust, audioviisuaalseid ja trükitud materjale ning üritusi Brüsselis ja liikmesriikides.

EUROOPA KOMISJON ALGATAB ARUTELU ETTEVÖTETE RESTRUKTU- REERIMISE ÜLE KRIISIKONTEKSTIS

Euroopa Komisjon algatas kogu Euroopat hõlmava avaliku arutelu ettevõtete restruktureerimise ja muutusteks valmisoleku teemal. Arutelu kestab kuni 30. märtsini 2012. Selle käigus soovitakse välja selgitada hästi toimivad tegevuspõhimõtted ja tavad restruktureerimise ja muutustega kohanemise vallas.

Tulemusi kavatakse kasutada tulevase tööhõivepaketi kavandamiseks ja parema koostöö loomiseks

töövõtjate ja tööandjate esindajate ning valitsuste, kohalike ja piirkondlike ametivõimude ja ELi institutsioonide vahel. Arutelu aitab samuti välja selgitada restruktureerimismeetmeid, mis aitaksid kaasa tööhõivealaste ja sotsiaalsete probleemide lahendamisele ning tugevdaksid Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet, panustades uuendustegevusse ning kohanemisvõimesse.

Avalik arutelu kestab kuni 30. märtsini 2012. Sel ajavahemikul võivad kõik probleemist huvitatud isikud avaldada oma arvamust e-posti ja tavalise posti teel.

VÄIKEETTEVÖTTED LOOVAD ENAMIKU EUROOPA TÖÖKOHTADEST

Euroopa Komisjoni esitletud uuringu kohaselt loodi aastatel 2002–2010 Euroopa Liidus 85% uutest töökohtadest väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes.

Seega on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) roll uute töökohtade loomisel oluliselt suurem kui nende osa kogu tööhõives (67%). Nimetatud ajavahemikul kasvas tööhõive ELi ettevõtlusmajanduses keskmiselt 1,1 miljoni töökohta võrra aastas.

Tööhõive kasv VKEdes oli suurem kui suurtes ettevõtetes (vastavalt 1% ja 0,5% aastas). Vaid kaubandussektoris suurenes töökohtade arv VKEdes aastas 0,7% võrreldes suurettevõtete 2,2 protsendiga. Selle põhjuseks on suurte kauban-

dusettevõtete intensiivne kasv eelkõige mootorsõidukite müügi, hoolduse ja remondi valdkonnas.

Kogu ettevõtlusmajanduse suurim töökohtade puhaskasv – 58% – oli aga kuni kümne töötajaga mikroettevõtetes.

Lisateavet saab VKEde tegevuse veebilehelt bit.ly/hNIBVA

PAREM JÄÄTMEKÄITLUS AITAKS LUUA TÖÖKOHTI JA VÄHENDADA KULUSID

Euroopa Komisjonis avaldatud uuringu kohaselt on kõigi ELi jäätmealaste õigusaktide rakendamise kaudu võimalik säästa 72 miljardit eurot aastas ja luua 2020. aastaks rohkem kui 400 000 uut töökohta. Ühtlasi saaks ELi jäätmekäitlus- ja ringlusevõtusektori aastakäivet suurendada 42 miljardi euro võrra. Ebaseadusliku jäätmekäitluse tõttu jääb liikmesriikides kasutamata hulgaliselt majanduskasvuvõimalusi, samas kui tõhusam riigipoolne kontroll ja suuremad teadmised jäätmekäitluse kohta aitaks olukorda oluliselt parandada.

Uuring, milles käsitletakse ELi jäätmealaste õigusaktide rakendamist rohelise majanduskasvu tagamiseks: ec.europa.eu/environment/waste/index.htm.

Statistika jäätmekäitluse kohta ELi liikmesriikides: www.eea.europa.eu/soer/synthesis/synthesis/chapter4.xhtml.

EL RÕHUTAB KAUBANDUSEL PÕHINEVA MAJANDUSKASVU OLULISUST PRAEGUSE AREN- GUKAVA JAOKS

Euroopa Komisjon esitas täna hulga ettepanekuid, kuidas panna kaubandus- ja arengumeetmed teenima ühtesid ja samu eesmärke ning sellega reaalselt vähendada vaesust kogu maailmas. Ettepanekute eesmärk on suurendada arenguriikide kaubandussuutlikkust, muutes kaubavahetuse nende arengustrateegia osaks. Ettepanekutes rõhutatakse, kui oluline roll on kaubandusel arengu toetamise, kasvu stimuleerimise ja inimeste vaesusest väljaaitamise seisukohast. Ühtlasi kutsub EL kõiki arenenud majandusega riike andma arenguriikidele juurdepääsu oma turgudele tasemel, mis vastaks ELi omale.

EL annab juba praegu rohkem kaubandusega seotud arenguabi kui kogu ülejäänud maailm kokku ning teatistes „Kaubandus, majanduskasv ja areng“ antakse ülevaade järgmistest olulisematest sammudest. Arvestades kiiresti areneva majandusega riikide esilekerkimist, on näiteks tavapärane „arenguriikideks“ rühmitamine praeguseks iganenud. Vaja on rohkem individuaalselt kohandatud kaubandus- ja arengupoliitikat, mis läheks piiridel kohaldatavate tollimaksude vähendamisele kaugemale.

Ettepanekus rõhutatakse, et selle eesmärgi saavutamiseks peavad ka arenguriikide juhud olema oma

ülesannete kõrgusel. Arenguriigid peavad ellu viima reformid, mis tagaksid, et vaestel oleks kaubandusel põhinevast majanduskasvust tõepoolest kasu.

Komisjoni ettepaneku kohaselt tuleks ELi sooduskaubanduse kava ümber kujundada nii, et see keskenduks esmajoones kõige vaesematele riikidele. Vabakaubanduslepped ei tohiks piirduda tariifidega, vaid peaksid aitama leida lähendusi tegelikele kaubandustõketele. ELi vahendeid tuleks rohkem kasutada välismaiste otseinvesteeringute soodustamiseks ning toetada tuleks arenguriikide eksportijate, eriti väikeettevõtjate sisenemist ELi turgudele. Samuti on oluline aidata arenguriikidel parandada omamaist ärikeskkonda.

EUROOPA KOMISJON TEGI ETTEPANEKU PÕHJALIKUKS ANDMEKAITSE-REFORMIKS

Euroopa Komisjon tegi ettepaneku põhjalikult reformida Euroopa Liidu 1995. aastast pärit andmekaitse-eeskirju, et tugevdada õigust eraelu puutumatusel internetis ja elavdada Euroopa digitaalrajandust.

Ettepanekuga soovitakse kogu Euroopa Liidus kehtestada ühtsed andmekaitse-eeskirjad. Tühistatakse tarbetud haldusnõuded, et aidata ettevõtjatel säästa ligikaudu 2,3 miljardit eurot aastas.

Organisatsioonid peavad seaduse jõustumise korral asju ajama vaid

ühheinsa andmekaitseasutusega ning inimesed pääsevad oma andmetele hõlpsamini ligi.

Kehtestatakse nn õigus olla unustatud, mille kohaselt inimesed saavad oma andmed internetist kustutada, kui nende säilitamiseks ei ole mõjuvat põhjust.

Riikide sõltumatutele andmekaitseasutustele antakse suuremad volitused, et nad saaksid oma riigis ELi eeskirjade täitmist paremini tagada ning trahvida ELi andmekaitse-eeskirju rikkunud ettevõtjaid. Trahv võib olla kuni 1 miljon eurot või kuni 2% ettevõtja aastast kogukäibest.

EUROOPA KOMISJON SUURENDAB EUROOPA RAUDTEEDE KOOSTALITLUS- JA KONKURENTSI-VÕIMET

Euroopa Komisjon võttis vastu otsuse, millega täiustatakse Euroopa rongijuhtimissüsteemiga (ETCS) varustatud raudteeliinide ja rongide sertimise ning neile lubade andmise menetlust. ETCS on Euroopa rongide signaalimise ja kiiruskontrolli standard. Tänu ETCSi kasutuselevõtule põhilistes kaubaveo- ja kiirraudteekoridorides paraneb märgatavalt Euroopa raudteede konkurentsivõime.

ETCSi põhimõte on lihtne: juhtimiskeskusest edastatakse info rongi, kus arvuti määrab selle põhjal

maksimaalse lubatud kiiruse ja vajaduse korral vähendab automaatselt rongi kiirust. ETCS on Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) üks osa.

EUROOPA KOMISJON TEEB ETTEPANEKU VÄHENDADA VEEREOSTUSE OHTU

Vee kvaliteeti ELis võivad ohustada kemikaalireostuse uued liigid. Et hoida meie jõed, järved ja rannikuvesi puhtana, teeb Euroopa Komisjon ettepaneku lisada ELi pinnavees jälgitavate ja kontrollitavate saasteainete loetellu 15 uut kemikaali. Nende hulgas on nii tööstuskemikaale kui ka aineid, mida kasutatakse biotsiidides, ravimites ja taimekaitsevahendites. Ainetes valiku aluseks on teaduslikud tõendid selle kohta, et need võivad kujutada märkimisväärt ohtu tervisele.

Euroopa Liidu keskkonnavoliniku Janez Potočniku sõnul on veereostus ELi kodanike arvates üks suuremaid keskkonnaprobleeme.

Loetelu täiendamise ettepaneku aluseks on analüüs, mille käigus hinnati ligikaudu 2000 ainega seonduvaid ohte vastavalt nende tasemele pinnavees, nende ohtlikkusele, tootmisele ja kasutamisele. Ettepanek nõuab ka rangeamate standardite kehtestamist nelja praegu kontrollitava aine suhtes ning nõuet lõpetada veel kahe, juba loetelus sisalduva aine vettejuhtimine.

Esmakordselt käsitletakse ettepanekus ravimite osa veereostuses, mille kohta viimastel aastatel on kogutud palju uusi andmed. Soovituslikke standardeid ületavad kontsentratsioonid võivad mõjutada kalade tervist, pärssides näiteks nende paljunemisvõimalusi, ning kahjustada muid elusorganisme.

Liikmesriigid peavad rakendama uute kontrollitavate ainete keskkonnakvaliteedi standardid 2021. aastaks (teise veemajanduskava tähtaeg). Tähtaega saab edasi lükata erandjuhtudel, kui kohaldatakse vee raamdirektiivis sätestatud tingimusi.

(Allikas: Euroopa Komisjoni esindus Eestis)

Lisainfot leiab
Kaubanduskoja kodulehelt
www.koda.ee rubriigist
„Euroopa Uudised“.

EESTI FILMITÖÖSTUS –

HOIATAV NÄIDE IGALE ÄRIJUHILE

TAIVO PAJU
Director Media

Alati, kui mõni uus eesti film ilmavalgust näeb, on publiku reaktsioon juba ette teada: liiga õudne, liiga veniv ja liiga raskemeelne.

Ja nõnda juba viimased paarkümmend aastat. „Nimed marmortahvlil“ ja „Klass“ õnneks välja arvatud – loodame, et ka „Rat King“ saab hoo sisse.

Ometigi ei kujuta keegi ette, et Selveri letid saaksid 20 aastat tühjad olla või et Eesti Post kaotaks 20 aastat järjest kõik kirjad ära. Iga firmajuht teab omast käest, kui kergesti hääletavad kunded jalgadega – nad lahkuvad kohe, kui midagi ei meeldi. Mõtteviisi, et mina üksi olen tark ja kõik teised lollid, saab üks firmajuht lubada vaid väga lühikest aega.

Võimatu on aru saada, kas Eesti filmitööstuse eesmärgiks on teha häid kassahitte või vastupidi, sügavalt kunstilisi filme. Igal juhul pole neist kumbki täidetud. Vaatajanumbrid on kahvatud ning me ei saa kiidelda ka kunstiline tasemega – rahvusvahelised hindajad nopivad meie filmid PÖFFi kavast välja. Olgu siis põhjuseks vilets idee või teostus.

Muidugi on raha vähe. Aga seda enam peaks küsima, kuidas seda vähest kulutada. Võib-olla tehagi nii nagu soomlased vaesematel aegadel – igal aastal vaid kolm filmi, üks kassafilm, üks suur kunst ja üks lastele. Nii filminduses kui avalikus sektoris tervikuna peaks olema selline mõtteviis, mis on sel-

gelt tulemusele suunatud. Miks mitte võtta eeskujuna Singapurit, vaesusest välja rabelenud riigist, kus samuti maavarasid pole. Hiljutisel Arengufondi foorumil hoiatas Singapuri Management

Väikeses riigis peab olema igas valdkonnas eesmärk, tegevusplaan ja mõõdetav tulemus. Väikeses riigis lihtsalt pole võimalik raha niisama põletada.

University rektor Arnoud De Meyer, et väikeses riigis pole võimalik mõelda nagu suures, kus palju asju saab ka lõbu pärast teha. Väikeses riigis peab olema igas valdkonnas eesmärk, tegevusplaan ja mõõdetav tulemus. Väikeses riigis lihtsalt pole võimalik raha niisama põletada.

Muide, Singapuril on olemas eesmärk, mille ülevõtmist tasuks Eestil kaaluda: riigi eesmärk on tagada kõigile inimestele töö ja seda palga eest, mis oleks homme

kõrgem kui täna. Üks viis, kuidas selle nimel töötatakse, on kümneaastaste tegevusplaanide koostamine. Ning selleks kutsutakse appi maailma parimad ajud. Ehk siis käivad asjad täpselt nagu ühes toimekas firmas: lõppeesmärk, vahe-eesmärgid, tegevusplaan ja tulemuse mõõtmine.

Singapuris jälgitakse asju väga hooliga: kui tulemused kahvatumad hakkavad, kutsutakse juhikohale inimesed, kes on ennast tõestanud. Eesti filmimaailmas on just PÖFFi meeskond end ilma mingi kahtluseta väga heast küljest näidanud. Nad mõtlevad ja tegutsevad tegelikult nagu ettevõtjad, seades lati väga kõrgele ning võrreldes end pidevalt muu maailmaga. Seetõttu tulekski teha 100aastaseks saavale Eesti filmitööstusele kingitus ja kutsuda just PÖFFi seda korraldama.

Sest miks ei võiks meie filmindusest saada uus rahvusport – esmalt käiks võistlus vaatajanumbrite ja edaspidi miks mitte ka mõne kuldse palmioks nimel.

HIINA TÄHTPÄEVAD ON KAUPMEESTELE KULLAUGUKS

PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskus
InnoEurope

Hiina uusaasta on rahvusvaheliselt kõige tuntum hiina püha. See on hiina inimese jaoks sama tähtis püha kui kristlastele jõulud. Pered sõidavad riigi eri paigust kokku, lastele tehakse kingitusi, kodud esmalt puhastatakse põhjalikult ning seejärel ehitakse punaste riisilampide ning paberkaunistustega. Loomulikult valmistatakse erilisi pühadetoite ja süüakse väsimatult. Missugused on pühaga seotud peamised ärivõimalused?

Turism ja *shopping* Euroopas – meelelahutus vaid kõige rikkamatele

Varakaimad hiinlased sõidavad Hiina uusaasta tähistamise ajaks Hainani saarele Lõuna-Hiinas. Seal on mõnusalt soe ning päikseline. Kaks suuremat keskust: pealinn Haikou ja kuurortlinn Sanya on jõukaid mitmelapselisi peresid täis. Lõuna-Hiina elutempo on aeglane, inimeste keskmine vanus ja hinnad väga kõrged. See, et kahese hotellitoa eest tuleb ühe öö kohta välja käia topeltsumma, kohale tul-

nuid ei heiduta. Hiina Hawaii ootab külla, kui sul on piisavalt rahalisi vahendeid! Need, keda lõunapiirkond ei huvita, seavad suuna hoopis Euroopasse. *Shopping* Londonis Bond Streetil on uus trend Hiina uusaastat vastu võtta. Värskem veel on *outlet* iküla Bichester Village, kus hiinlaste käekotivarud täiendust saavad.

Elanikkonnal, kel üleliigset raha pole, ei jää muud üle, kui kodulinna nadesse sugulasi külastama minna. Meie nooruke hiina keele õpetaja teatab, et just selle püha ajal määrab ta koos oma peigmehe

ja perega abiellumise kuupäeva. Kohtutakse just kodukülas, kuhu pruut Pekingist ja peig Haikoust kohale sõidavad.

Kingitused pole kõikidele

Jõuludega võrreldes on erinev see, et hiinlastele omase kokkuvõttega ei tehta kinke kõikidele pereliikmetele, vaid ainult lastele. Kingitakse punaseid ümbrikke ehk hiinakeeli *hongbao*, milles on raha. Reeglina pole kombeks kinkida asju, kuigi viledad ja siledad Apple tooted leiavad üha enam tee *hon-*

baodesse. Sugulastele, sõpradele ja äripartneritele saadetakse aga korvidega apelsine või apelsinipuusid, seda just Lõuna-Hiinas. Põhja pool seda kommet ei tunta. Viljapuude kinkimine jõudis Hiina Vietnamist, kus see on äärmiselt populaarne. Viljapuude nimetus on kõlalt sarnane rikkusele. Et rikkus majja tuleks, ongi kindlam apelsinid teele saata. Apelsini ja mandariinipuude meri on ilusad silmale vaadata küll, kui möödume Sanya lilleturust, kuhu puud lugematul arvul kokku on kuhjatud ning kust neid sama väsimatult ja hoogsalt kodudesse ja asutustesse laiali viiakse.

Pühade ajal on Peking laternatega kaunistatud. Wanfujing jalakäijate tänav.

Rahvas on kogunenud Yangze jõe äärde, et pühade eel must pesu puhtaks pesta.

Raketiäri on pöördvõrdeline vigastatute koguarvuga

Kuidagi ei taha alguses uskuda neli aastat Pekingis elanud iirlase kirjeldust Hiina uusaasta kohta – lihtsalt tüütu ja väsitav! Nädal aega järjest lastakse rakette vahetpidamata, kuigi see on keelatud nii vana-aasta õhtul kui ka nädal hiljem toimuval Laternafestivalil. Meeletu paugutamine toob haiglatesse meeletutes hulkades vigastatuid, õnnetusi ja hävingut. Nii juhtus suurim, võimalik, et raketist alguse saanud õnnetus 9. veebruaril 2009 CCTV kuulsa teletorniga Pekingis. Uusaasta aegu Pekingis olnuna jääb üle aga ainult kinnitada, et just nii see oli. Kui lõunapool liiguvad päeval kostümeeritud nn Draakonpoisid suurte trummidega, mida kohates head soovivad, siis pealinnades käib tulevargiga üksteise ületruppamine. Unustamatu elamus oli saabuda lennukis linna, kus õhtuhämaruses tulevärk otsatuna näis. Taevast oli aga olukod tunduvalt kenam, kui maa pealt vaadatuna, kui inimitühjadel tänavatel kihutasid kiirabiautod. Seega, turvalisuse huvides on

targem viibida siseruumides ning oodata, mil hiinlased tähistamisest kord väsisvad. Väsimuse märke hakkab ilmuma vast teisel nädalal peale uusaasta täiskuuöö. Korralik paugutamismoor on veel just siis ning seejärel vaibub megaäri, et omal ajal taas kõrgustesse tõusta. Ilutulestikke valmistavatele äri meestele näib selline rahvuskomme põhjatu rahaauguna.

Pühasid jagub veel

Töölisrahvast ülistab töörahva püha 1. mail!

Kesk-sügise festival ehk *mooncake festival* toimub septembris täiskuu ajal. Selle festivali ajal saadetakse äripartnerile kuukooke (inglise keeles *mooncake*). Need on omapärased ümarad koogikesed, mille pinnale on pressitud hea soov. Kooke on mitmes hinnaklassis ja maitsega: soolaseid ja magusaid. Kalleimate hind ulatub 500 kuni 1000 jüäänini. See on suur äri. Kui sulle saadetakse kuukooke, siis vaata, kas selle sees on terve munakollase pall – sel juhul on sulle kätte toodud täiskuu ja tähed, see on kalleim kuukook ja suurim austus sel pidupäeval.

Oktoobripühad on Hiina Rahvavabariigi sünnipäeva tähistamiseks

Nagu kõikide teiste riiklike pühade aegu, on ka siin suur roll valitsusel. Nimelt määrab just valitsus pühade konkreetsete kuupäevad. Seitse päeva kestvaid pidustusi kutsutakse ka kuldseks nädalaks ja seda igati põhjusega – kohalikele äri meestele on tõesti tege mist kullaauguga. Partei sekumisel teiste pühade vabade päevade määramisel on ka proosalisem põhjus. Nimelt, hoogustamiseks siseturismi ja kohalikku tarbimist, on valitsus ette näinud, et kõik pühad on minimaalselt kolmepäevased. See tagab, et näiteks Pekingis töötav Guanxi provintsi pärit noor pintsakliplane pühade ajal kodulinna perekonda külastama jõuab. Kuna vahemaad on pikad, siis lihtsalt kahe päevaga ei ole külaskäiku võimalik ette võtta.

Teades ning tundes Hiina tavasid on neile, kui kasvava ostujõuga tarbijatele ka meelepäraseid tooteid-teenuseid lihtne pakkuda. Miks mitte ka Eesti ettevõtetele? ■

Hommikukohv suursaadikuga:

Eesti suursaadik Soomes – MART TARMAK

14. veebruaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Välisministeeriumiga teisipäeval, 14. veebruaril kell 8.45-10.15 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) järjekordse Hommikukohvi lühiseminari. Seekordsel üritusel esineb Eesti suursaadik Soomes Mart Tarmak.

Käsitletavad teemad:

- Soome ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused
- Soome majanduse väljavaated, majanduskriisi võimalused/ohud
- Eesti ettevõtjate võimalustest Soome turul
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel
- Soome kultuurilised iseärasused ja turulepürgijate takistused
- Suhtlemine Soome ärikultuuris ja bürokraatias

Hommikukohvi seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 7 eurot, mitteliikmele 14 eurot (hindale lisandub käibemaks).

Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 13. veebruaril.

 VÄLISMINISTEERIUM

Lisainfo ja registreerumine:
PRIIT RAAMAT
Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee

Uue aasta tähistamine Hiina peres. Pere koguneb kokku, läheb restorani ning tellib head-paremat.

FOTOD: DIANA S. TAN

Merike Mätas ja Piret Potisepp osalesid Hiina pealinnas Euroopa Liidu-Hiina majandusjuhtide vahetus- ja koolitus-programmis 2010.-2011. aastal.

Eksporditööride koolitused 2011–2012

Ärihooajal 2011-2012 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikeste ja keskmise suurusega tegutsevatele eksporditööridele. Osalejatele jagab teadmisi suurte kogemustega lektor Jakob Saks. Kaasatud on ka praktikud ettevõtetest.

JAKOB SAKS

on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegelenud ettevõtete konsulteerimise ja koolitamisega, viinud läbi arvukaid ekspordi- ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eesti, Taani kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsioonifirma Vihje OÜ tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal
Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi
Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Marju Naar
Tel 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehe
www.koda.ee kaudu.

Osalustasu 19,17 eurot üks päev
(sisaldab käibemaksu). Osalustasu sisaldab
toitlustamist ja seminari materjale.

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisurgudel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks

Haapsalu • Haapsalu Kultuurikeskuses (Posti 3) • 16. veebruar

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 6. märts

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 7. märts (vene keeles)

MÜÜGIVÕRGU LOOMISE JA ARENDAMISE KOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 14. veebruar

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 8. märts

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 15. veebruar

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 13. märts

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Välismessikoolitus

16. veebruaril

Haapsalu Kultuurikeskuses

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 16. veebruaril Haapsalu Kultuurikeskuses (Posti 3, Haapsalu) „Eksportivaldkonna koolitused 2011/2012” raames välismessikoolituse.

Koolituse eesmärgiks on luua eeldused ettevõtete ekspordimõtete ja konkurentsivõime suurendamiseks välisriikide läbi teadliku tegevuse messidel. Koolituse sihtgrupiks on väikese ja keskmise suurusega ettevõtted, kellel on plaanis osaleda välismessidel või kes soovivad täiendada oma teadmisi edukaks osalemiseks tulevastel messidel. Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Päevakava:

8.30-9.00	Kogunemine ja kohvipaus
9.00-11.00	I • Sissejuhatus (messid, konkurentsieelis, sihtturg) II • Messi ettevalmistus (eesmärgid, messiboksi planeerimine, meeskond)
11.00-11.15	Kohvipaus
11.15-12.45	III • Messi ettevalmistus (eelarve, logistika, ühisstendid, kliendisuhted, messiturundus)
12.45-13.30	Lõunapaus
13.30-15.00	IV • Messiboksis (messiboksil osalemine, töökorraldus, klientidega suhtlemine, mida teha, mida mitte)
15.00-15.15	Kohvipaus
15.15-15.45	V • Järeltöö peale messi (tulemuste analüüs, edasised sammud)
15.45-16.15	VI • Kokkuvõte

Kokku 8 akadeemilist tundi.

Osalustasu 19,17 eurot üks päev (sisaldab käibemaksu).

Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminari materjale.

NB! Korraldajatel on õigus teha vajadusel programmis muudatusi.

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Lisainfo ja registreerumine:

LIDIA FRIEDENTHAL

Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Turu-uuringute koostamise koolitus

15. veebruaril Kuressaares

Kaubanduskoja Saaremaa esinduses

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 15. veebruaril Kuressaares Kaubanduskoja Saaremaa esinduses (Tallinna 16, Kuressaare) „Eksportivaldkonna koolitused 2011/2012” raames turu-uuringute koostamise koolituse. Koolitajaks on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht Jakob Saks. Koolituse eesmärgiks on anda ettevõtjale praktilisi teadmisi sellest, kuidas koguda vajalikku infot otsuste tegemiseks ettevõtte juhtimisprotsessides. Peamine lähtekoht on keskmise Eesti eksportööri reaalse vajadus turuinfo järgi. Koolituse käigus antakse lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aitame mõista ettevõtte infovajadusi ning anname teadmisi ja oskusi, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Päevakava:

8.30-9.00	Kogunemine ja kohvipaus
9.00-11.00	Sissejuhatus. Erinevad turu-uuringute tüübid. Esmased turu-uuringud. Teisesed turu-uuringud. Erinevate uuringute plussid ja miinused.
11.00-11.15	Kohvipaus
11.15-12.45	Turu-uuringute planeerimine. Millist informatsiooni on vaja? Milline on turu-uuringu protsess ja peamised sammud.
12.45-13.30	Lõunapaus
13.30-15.00	Turu-uuringute teostamine. Erinevaid praktilisi näpunäiteid.
15.00-15.15	Kohvipaus
15.15-15.45	Kuidas tõlgendada saadud infot, kuidas seda organisatsioonis presenteerida, kuidas seda praktikas rakendada.
15.45-16.15	Kokkuvõte

Osalustasu 19,17 eurot üks päev (sisaldab käibemaksu).

Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminari materjale.

NB! Korraldajatel on õigus teha vajadusel programmis muudatusi.

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Lisainfo ja registreerumine:

HAILI KAPSI

Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Kaitsealaste hangete seminar

28. veebruaril Eesti Kristliku Nelipüha Kiriku ruumides

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Kaitseministeeriumiga 28. veebruaril kell 9.45-14.55 Eesti Kristliku Nelipüha Kiriku ruumides (Toompea 3, Tallinn) kaitsealaste hangete korraldust puudutava seminari.

Seminaril esinevad:

- **Javier A. Carrasco Pena** on NATO peakontori hangete seksiooni juht Brüsselis. Ta on kaitsnud doktoritöö Coruna ülikoolis teemal „Uued lähenemised hankija valikul avalikes hankemenetlustes“.
- **Peter Scaruppe** on Euroopa Kaitseagenturi tööstuse ja turgude valdkonna juhataja. Enne seda ametikohta oli ta asedirektor tööstuse osakonnas, koordineerides Euroopa Kaitseagentuuri initsiatiivi parema koostöö ja konkurentsi saavutamiseks Euroopa ühendatud kaitseturul. Varemalt on Peter Scaruppe töötanud Saksamaa kaitseministeeriumis ja Saksamaa USA saatkonnas.
- **Agnes Jõe** on pikaajaline Kaitseministeeriumi õigusosakonna nõunik, kes on keskendunud Kaitseministeeriumi valitsemisala hangete valdkonna õiguslike printsiipide väljatöötamisele ja erinevate lepingute õiguslikule haldamisele.
- **Andres Parve** on Eesti Kaitsetööstuse Liidu tegevjuht 2011. aasta algusest. Olles töötanud nii Kaitseväes kui erasektoris, omab Andres Parve väga head ülevaadet erinevatest kaitsetööstusega seotud aspektidest. Ta on Kaitseministeeriumi poolt määratud esindama Eestit NATO tööstusnõunike grupis (NIAG).

Seminaril käsitletavat teemad:

- Kuidas osaleda edukalt NATO hangetel? Javier A. Carrasco Pena (NATO peakontori hangete seksiooni juht Brüsselis)
- Euroopa Kaitseagentuur ja selle roll kaitsealaste hangete vahendamisel. Peter Scaruppe (Euroopa Kaitseagenturi tööstuse ja turgude valdkonna juhataja)
- ELi kaitsehangete direktiiv ja selle mõju Eestis. Agne Jõe (Kaitseministeeriumi õigusosakonna nõunik)
- Eesti kaitsetööstuse tulevik erasektori poolt vaadatuna. Andres Parve (Eesti Kaitsetööstuse Liidu tegevjuht)

Registreerimise tähtaeg on 23. veebruar.

Seminar

Kuidas olla edukas Suurbritannia riigihangetel?

20. veebruaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 20. veebruaril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) kell 9.45-12.25 seminari „Kuidas olla edukas Suurbritannia riigihangetel?“

Toni Saraiva on rahvusvaheliste hangete spetsialist, kes on viimase 9 aasta jooksul viinud läbi üle 200 hangeteteemalise seminari-töötoa Suurbritannias ja Euroopas, nõustades väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid, kes soovivad osaleda siseriiklikel ja rahvusvahelistel riigihangetel. Hetkel juhivad kolme europrojekti, mille fookus on rahvusvahelistel ja innovaatilistel riigihangetel. Toni on kaasautor blogis www.spendmatters.co.uk keskendudes riigihangete teemale. Lisaks eeltoodule on ta tegev konsultatsioonifirmas Eurostar, mis tegeleb projektijuhtimise ja hangeteteemaliste konsultatsioonidega.

Seminaril käsitletavat teemad:

- Kuidas osaleda edukalt Suurbritannia riigihangetel (hea praktika edasiandmine ettevõtjatele, levinumad vead, hanketeade keskonnad jne)? (Ettekanne on inglise keeles)
Toni Saraiva
- Rahvusvahelistel hangetel edukalt osalenud ettevõtja kogemus ja nõuanded

Korraldajad jätavad endale õiguse teha programmis muudatusi. Registreerimise tähtaeg on 17. veebruar.

Lisainfo ja registreerumine:
MARJU NAAR

Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee

Lisainfo ja registreerumine:
MARJU NAAR • Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee

Kolmepäevane koolitus Finantskoolitus firma võtmeisikutele • I

6. ja 13. märtsil ning 19. aprillil Kaubanduskojas

Kaubanduskoja liikmete suure huvi ja positiivse tagasiside tõttu kordame koolitustükli firma võtmeisikutele, kellel puudub finantsalane eriharidus. Kevadel toimuva koolitustükli esimeses osas antakse rakenduslikke teadmisi raamatupidamisest, bilansist ja finantsanalüüsist. Koolitusel kasutatakse praktikas korduvalt järeleproovitud metoodikat, mis muudab finantsküsimused huvitavaks ja mõistetavaks. Koolituse sihtgrupina on eelkõige silmas peetud firmade juhatuste ja nõukogude liikmeid ning omanikke. Koolitustükli esimene osa toimub 6. ja 13. märtsil ning 19. aprillil kell 11-16.15 Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn). Koolitustükkel jätkub sügisel ja siis keskendutakse kuluarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele. Koolituse viib läbi Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige ja vandeaudiitor Margus Tinitis.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- **Bilanss ja raamatupidamine I (6. märtsil)**
 - Majandustehingud ja nende kajastamine.
 - Näidisäriühingu asutamine, varade soetamine, laenude saamine ja andmine.
 - Bilansi põhivalem: Varad = Kohustused + Omakapital.
 - Bilansi graafiline kujutamine.
 - Bilansi loogika, sisu ja ülesehitus läbi graafilise esitusviisi.
 - Majandustehingud ja bilanss.
 - Omakapitali ülesehitus ja sisu. Seotud ja vaba omakapital. Kasum.
- **Bilanss ja raamatupidamine II (13. märtsil)**
 - Bilansi ja kasumiaruannete vahelised seosed. Tulud - Kulud = Kasum.
 - Kasumiaruanded, nende loogika, sisu ja ülesehitus.
 - Deebet-kreedid. Kontod.
 - Rahavood. Kasum on, aga kuhu kadus raha?
 - Raamatupidamise printsiibid.
 - Majandusaasta aruanne. Raamatupidamise toimkonna juhendid.
- **Finantsanalüüs (19. aprillil)**
 - Bilansi ülesehitus, loogika ja graafiline esitamine.
 - Bilansi analüüs (dünaamika, maksevõime, kapitali struktuur).
 - Kasumiaruanded ja kasumite liigid (bruto-, äri- ja puhaskasum, EBIT, EBITA jne).
 - Tulude, kulude ja kasumitega seotud suhted (rentaablused, katted, tootlikkused, käibesagedused ja -vältd).
 - Erinevate suhtenäitajate koosmõju ja suhteanalüüsil põhinevate näitajate süsteemid (Altmanni, Du Ponti ja Mereste mudelid).
 - Näiteid tegelikkusest.

Kolmepäevase koolituse osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 210 eurot ja mitteliikmetele 315 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid, lõunad ja kohvipausid.

Kahepäevane seminar Äriühendused ja kontserniarvestus 16. ja 21. veebruaril Kaubanduskojas

16. ja 21. veebruaril kell 10-17 toimub Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) kahepäevane seminar „Äriühendused ja kontserniarvestus“. Koolituse viivad läbi Sulev Luiga ja Sven Siling BDO Eesti ASist.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

1. päev
 - Põhimõisted (äriühendus, kontsern, kontroll, oluline mõju jms)
 - Äriühenduste kajastamise meetodid
 - Ostumeetod (näited)
 - Korrigeeritud ostumeetod (näited)
 - Konsolideeritud aruannete koostamise kohustus
 - Tütär- ja sidusettevõtete kajastamismeetodid konsolideeritud ja mittekonsolideeritud aruannetes
 - Soetusmaksumuse, kapitaliosaluse, õiglase väärtuse ja rida-realt meetodi võrdlev analüüs
2. päev
 - Rida-realt konsolideerimise ja kapitaliosaluse näited
 - Ühinemise ja jagunemise kajastamine
 - Välismaised äriüksused
 - Konsolideeritud rahavoogude aruande koostamine
 - Konsolideeritud aruande esitusviis
 - Lõpetatud tegevusvaldkonna kajastamine
 - Kasumi jagamine kontsernis

Kahepäevase koolituse maksumus on Kaubanduskoja liikmetele 120 eurot ja mitteliikmetele 180 eurot, lisandub käibemaks. Kui samast kontsernist osaleb koolitusel rohkem kui üks osavõtja, siis rakendatakse hinnasoodustust -10%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid, lõunad ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerumine:
TOOMAS HANSSON
Tel: 744 2196
E-post: toomas@koda.ee

Lisainfo ja registreerumine:
TOOMAS HANSSON
Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Seminar

Tööõigus 2012 praktikas

14. veebruaril

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab neljapäeval, 9. veebruaril Tartus, Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2) ja teisipäeval, 14. veebruaril Pärnus, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35) seminari „Tööõigus 2012 praktikas“

Uus töölepingu seadus jõustus 2009. aastal, kuid ikka jätkub diskussioon selle rakendamise detailide osas. Seminaril tutvustatakse arenguid ja tõlgendusi, mis tulenevad Eesti ja Euroopa kohtupraktikast, samuti Sotsiaalministeeriumi, Tööinspeksiooni ja Andmekaitse Inspeksiooni uutest seisukohtadest. Koolituse viib läbi Heli Raidve Tööõigusabi AS-i juht Heli Raidve.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- tööleping kui tarbijaleping
- millised töölepingu tingimused on tüüpitingimused
- konkurentsikeeld kui töölepingu tüüpitingimus
- töölepingu lõppemine koondamise tõttu
- kompromissileping töösuhetes
- töölepingu ülesütlemine tagasiulatavalt
- ülesütlemisavaldus kui tahteavaldus
- töölepingu ülesütlemine kaudse tahteavalduse, tegevusetuse või vaikimisega
- töölepingu tühise ülesütlemise tagajärjed
- summeeritud töötaja tasustamine
- ületunnitöö hüvitamine
- õppepuhkuse eest keskmise töötasu väljamaksmine
- töölepingu poolte kokkuleppel ja tähtaja möödumise tõttu lõppemise vaidlustamine
- puhkusetasu olemus ja arvestamine, kasutamata puhkuse aegumine
- kas ja kuidas vormistada töötaja nõusolekut isikuandmete töötlemiseks töösuhetes
- lühiülevaade 01.01.2012 jõustunud uuest keskmise töötasu arvestamise korrast ja probleemidest selle rakendamisel

Osavõtutasu on Kaubanduskoja liikmetele 50 eurot ja mitteliikmetele 70 eurot, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad koolitusmaterjalid, lõuna ja kohvipausid.

MEELDETULETUSEKS

KAUBANDUSKOJA LIIKMETELE

Head juhid ja toimekad meeskonnad, kelle kanda on ettevõtete eesmärkide elluviimine tänases kiires ning muutuvast ajastus, tänane Teid lojaalse liikmelisuse eest. Kaubanduskoja igapäevane töö on majanduskeskkonna parendamine ja vastutustundliku ettevõtluse propageerimine ning koostöö arendamine. Kaubanduskoja liikmete toetava osalusega jõuame püstitatud eesmärkideni, lahendades edukamalt ka keerulisemaid küsimusi. Siinjuures soovingi vastata aasta alguses tekkinud küsimustele:

MILLAL SAAME TASUDA 2012. AASTA LIIKMEMAKSUARVE ?

Arved väljastame 1. veebruaril ja tasumise tähtaeg on 45 kalendripäeva sellest.

MIKS EI OLE MEILE SAADETUD LIIKMETUNNISTUST ?

Allkirjastatud liikmetunnistused väljastame peale liikmemaksuarve laekumist ja tunnistus kehtib jooksval aastal.

MEIE VÄLISPARTNERID SOOVIVAD,

ET ESITAKSIME TÕENDI LIIKMELISUSE KOHTA.

Usaldusväärse kinnitamiseks koostööpartneritele väljastame vajadusel täiendava tõendi liikmelisuse kohta (tõendit kasutatakse väljaspool Eestit ja vormistatakse inglise või vene keeles).

SOOVIME KAUBANDUSKOJA LOGO LISADA

OMA KODULEHELE JA TRÜKIMATERJALIDELE.

Logo kasutamiseks vormistame lepingu, mis kehtib koos liikmelisusega.

KOOS LIIKMETUNNISTUSEGA SAIME KA LIIKMEREJISTRI VÄLJAVÖTTE, KAS PARANDUSED ON TEILE VAJALIKUD ?

Ettevõtte tõesed andmed on olulised mõlemasuunalise kiire ja korrektse info vahendamiseks. Igapäevaselt toimub koostööpartnerite otsing nii Eestisiseselt kui ka välismaal. Parimad võimalused ja kontaktid saavad teoks, alustades korrektsetest andmetest (aadress, telefon, e-posti ja koduleheaadress jne). Samavõrra tähtis on ka koostöömaade määramine, sest kitsama määratlusega pakumiste korral edastame info vaid neile kes on sihtgrupis.

IGA LIIGE LOEB!

Küsimuste korral võtke alati meiega ühendust!

Lisainfo ja registreerimine:
KATI KRASS
Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Lisainfo:
JANNE-LY PRIKS
Tel: 604 0086 • E-post: janne-ly.priks@koda.ee

RIIGIHANKETEATED:

Rõivad ja jalanõud

- Inglismaal hangitakse töö- ja erirõivad, rõivaste parandus- ning puhastusteenuseid. Tähtaeg 01.03.2012. Kood 5042

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Eestis hangitakse perekodudele eritellimusmööblit ja kodumasinaid. Tähtaeg 05.03.2012. Kood 5043
- Saksamaal hangitakse kontori-mööblit. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 24.02.2012, hankel osalemiseks 02.03.2012. Kood 5044
- Taanis hangitakse suurrõõgisistust ja köögitarbeid. Tähtaeg 09.03.2012. Kood 5045
- Inglismaal hangitakse kontori-riiuleid. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 27.02.2012, hankel osalemiseks 05.03.2012. Kood 5046
- Inglismaal hangitakse hoiukappe. Tähtaeg 29.02.2012. Kood 5047
- Inglismaal hangitakse lampe ja valgusteid. Tähtaeg 27.02.2012. Kood 5048

Toiduained

- Saksamaal hangitakse keedis-eid. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 27.02.2012, hankel osalemiseks 27.03.2012. Kood 5050

- Saksamaal hangitakse šokolaadi- ja suhkrukondiitritooteid ning šokolaadibatoone. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 14.03.2012, hankel osalemiseks 25.03.2012. Kood 5049

Teenused

- Eestis hangitakse trükiteenuseid. Tähtaeg 12.03.2012. Kood 5051

Masinad ja seadmed

- Eestis hangitakse ultraheli-aparaate. Tähtaeg 23.03.2012. Kood 5052
- Leedus hangitakse monitore. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 29.02.2012, hankel osalemiseks 06.03.2012. Kood 5053
- Saksamaal hangitakse sõiduki-tõstukeid. Tähtaeg 27.02.2012. Kood 5054
- Inglismaal hangitakse tuuleturbiine. Tähtaeg 20.02.2012. Kood 5055
- Taanis hangitakse personaal-arvuteid. Tähtaeg 20.02.2012. Kood 5056
- Inglismaal hangitakse prügi-kogumissõidukeid. Tähtaeg on 28.02.2012. Kood 5057

Puit, paber ja pakend

- Lätis hangitakse töödeldud paberit ja pappi, erinevaid plast- ja

puhastustooteid, kööginõusid, puure, liime jmt. Tähtaeg on 07.03.2012. Kood 5058

Ehitus, ehitusmaterjalid

- Eestis hangitakse ajaloolise kivikiriku puitkonstruktsioonide ja -detailide mardikakahjustuste tõrje ja torni tugevustööd. Tähtaeg 12.03.2012. Kood 5041
- Inglismaal hangitakse turva-aedu ja turvatõkkeid kiirteedele. Tähtaeg 12.03.2012. Kood 5059
- Eelteade: Saksamaal hangitakse uksi, ribakardinaid, ripplagesid, metalltöid jne. Avaldatud 28.01.2012. Kood 5060
- Saksamaal hangitakse erinevaid metalltöid. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 24.02.2012, hankel osalemiseks 16.03.2012. Kood 5061
- Taanis hangitakse majaehitusmaterjale (puit, teras, alumiinium, tellised, betoon, -torud, puitlaastplaat jne). Tähtaeg on 02.03.2012. Kood 5062

Muu

- Eestis hangitakse metsloomade marutaudivastast vaktsiini. Tähtaeg 13.03.2012. Kood 5063
- Lätis hangitakse erinevaid hambaravitooteid (plombeermiseks, anesteesiaks jne). Tähtaeg 20.03.2012. Kood 5064

- Taanis hangitakse prille, nende raame ja klaase. Tähtaeg 29.02.2012. Kood 5065
- Inglismaal hangitakse karpe kaustade hoidmiseks. Tähtaeg 28.02.2012. Kood 5066

NATO

- Eelteade: Hangitakse Afghanistan Mission Network'i edasi-asendamiseks vajalikke erinevaid infovahetust võimaldavaid teenuseid ja lahendusi. Huvilistel ettevõtetel palutakse endast märku anda hiljemalt 6. veebruariks. Hankedokumentid esitatakse huvitatud ettevõtetele veebruari jooksul. Kood 4911

Lisainfo:
ANNIKA METSALA
Tel: 604 0091

E-post: annika.metsala@koda.ee

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM
Majandusruum on alates uuest aastast eetris
igal laupäeval kell 15.00.

Kordus laupäeva õhtul kell 22.00 ja teisipäeval kell 21.30
ning saated järelkuulavad ka internetist.

KOOSTÖÖPAKKUMISED:

- Läti ökoloogilist ja mürgainete- vaba komposti tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2012-01-16-029
- Vene imikute ja väikelaste rõivaid ja keskkonnasõbralikest materjalidest madratseid tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2012-01-16-017
- Itaalia laevade disainimise ja ehitusjärelvalvega tegelev ettevõtte otsib edasimüüjaid ja pakub end alltöövõtjaks. Kood 2012-01-16-014
- Ungari juhtimispidemeid arendav, kujundav, tootev ja paigaldav ettevõtte pakub end edasimüüjaks sarnastele toodetele, on huvitatud vastastikkusest tootmisest, pakub end alltöövõtjaks ning otsib samuti edasimüüjaid. Kood 2012-01-17-019
- Tšehhi metallitööstusettevõtte on huvitatud vastastikkusest tootmisest ning pakub end edasimüüjaks. Kood 2012-01-17-004
- Leedu puidust magamistoa- mööblit tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ning pakub end alltöövõtjaks. Kood 2012-01-18-016
- Suurbritannia toidu- ja joogi hulgimüügi ettevõtte pakub end edasimüüjaks ning otsib tooteportfelli täiendamiseks kontakti turule siseneda soovivate ettevõtetega. Kood 2012-01-16-039
- Bulgaaria põllumajandustoodete müügi tegelev ettevõtte pakub end edasimüüjaks turule siseneda soovijatele. Kood 2011-12-26-012
- Rootsi ettevõtte on loonud vaipade, tapeetide ja muu tekstiili kaunistamiseks mõeldud mustrite kollektsiooni, mis sobib kasutamiseks peamiselt laste- tubades, kuid ka teistes tubades nende lõbusamaks muutmiseks. Firma otsib alltöövõtjaid vaipade ja tapeetide valmistamiseks, kes oleksid samas ka edasimüüjad. Kood 2012-01-16-031
- Suurbritannia nukke tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ning alltöövõtjaid nukude tootmiseks. Kood 2012-01-24-025
- Ungari sisekujunduses uudset seinte kaunistus tehnoloogiat (fresko stiilis seinakujundused, kleebises jms) kasutav ettevõtte pakub frantsiisi ning otsib nii toodete kui ka tehnoloogia edasimüüjaid. Kood 2012-01-04-006
- Prantsuse eritellimisel valmistatud soringusüsteeme tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ning on huvitatud ka ühissetevõtlusest. Kood 2011-12-12-039
- Prantsuse apteekides ja erinevates kliinikutes, prillipoodides jms kasutamiseks mõeldud modulaarmööblit tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2011-11-22-034
- Türgi ettevõtte otsib edasimüüjat kvaliteetses puuvillast valmistatud rätikutele (käterätikud, vannilina jms) ja hommikumantlitele. Kood 2012-02-01-001

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused on nähtavad Koja kodulehel www.koda.ee/koostoopakkumised

Lisainfo:
TRIIN UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

PAKKUMISED LIIKMELT LIIKMELE:

LUISA TÕLKEBÜROO

Luisa Tõlkebüroo on kauaaegne Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liige. Meil on heaks tavaks pakkuda uutele Koja liikmetele püsikliendihindu tõlketöödele, mis Teil ette tulla võivad. Kõikidel keelesuundadel on meil olemas sihtkeelt emakeelena kõnelevad tõlkijad ja keeletoimetajad. Läbi aasta kehtivad kampaaniahinnad eesti-inglise ja eesti-vene tõlkesuundadel majandusaasta aruannete tõlgetele – 12.50 eurot/lk. Soovi korral kinnitame Teie tõlkeid ka notariaalselt.
Ootame Teie päringuid e-posti aadressidele:
tallinn@luisa.ee • tartu@luisa.ee

WSI ONLINE

Välja on tulnud WSI 2012. aasta esimese poole koolituskava. Juba 22. veebruaril toimub koolitus teemal Google Analytics ja Google AdWords, kus tutvustame parimate sekka kuuluvaid kodulehe ja turundustegevuse tööriistu. 13. märtsil toimuv koolitusel räägime 2012. aasta digitaalturunduse suurima tõusja, mobiiliturunduse teemadel. 10. aprillil toimub järjekordne koolitus väga populaarseks osutunud sotsiaalmeedia teemal. Suvele läheme vastu uute teadmistega e-poodidest ja internetiturundusest, mille teemaline koolitus toimub 8. mail. Kõikide koolituste tavahind 140 eurot ning soodushind vaid 99 eurot. Hindadele lisandub käibemaks. (Soodushinnaga registreerimine lõppeb nädal enne koolituse toimumist.)
Lisainfo: Armin Tüll
Tel: 503 5151 • E-post: armin@wsionline.ee • www.wsionline.ee

TJO KONSULTATSIOONID

TJO Konsultatsioonid 2 arenguprogrammi kuni 5. nädalani Kaubanduskoja liikmetele 15% soodsamad:

- **Kvaliteedijuhi arenguprogramm** on vahetult juhtimissüsteemi tulemuslikkuse tõstmisele suunatud 7 koolituspäevast koosnev pakett. Iga koolitus analüüsib juhtimissüsteemi parendamist erineva nurga alt, alates kulude alandamisest, mõõdikute väljatöötamisest ja erinevate valdkondade juhtimissüsteemiga lõimimisest kuni probleemilahendustehnikateni.
- **Tootmisjuhi arenguprogramm** on tootmisjuhtide võimalus oma tegevust analüüsida ja korrastada, ammutades uusi ideid ja vahetades kogemusi kolleegidega. 7 koolituspäevast koosnev programm käsitleb teemasid tootmise efektiivsusest ja seadmete süsteemsest hooldamisest kuni inimeste töölesaamise ja motiveerimiseni ning isiklike juhtimisoskuste treenimiseni koos videotagasisidega.

Lisainfo:
www.tjo.ee • Tel: 665 9525 • E-mail: info@tjo.ee

Lisainfo:
KAIDI TALSÉN
Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

KAUBANDUSKODA ÕNNITLEB VEEBRUARIKUU JUUBILARE!

20

AIREL AS

liige alates 1998

ARCO VARA AS

liige alates 1998

ARHITEKTUURIBÜROO

R-KONSULT OÜ

liige alates 2002

E-BETOONELEMENT AS

liige alates 1996

ECOMATIC AS

liige alates 1996

ESTANC AS

liige alates 1996

HEKOTEK AS

liige alates 1996

JAKARI MARINE OÜ

liige alates 2000

JAPS AS

liige alates 2001

JUURA ÕIGUSTEABE AS

liige alates 2005

KPMG BALTICS OÜ

liige alates 1997

LIIMPUIT AS

liige alates 1993

METRIC OÜ

liige alates 1999

PKL AS

liige alates 1996

PUREVA OÜ

liige alates 2001

RAKTOOM AS

liige alates 1997

SAME OÜ

liige alates 1997

SCHENKER AS

liige alates 1995

SIENT OÜ

liige alates 1997

TAMOS GRUPP OÜ

liige alates 1999

TÜRI BEL-EST OÜ

liige alates 1978

VALIO EESTI AS

liige alates 1998

15

AGENDA PRO AS

liige alates 1998

BRUSTER OÜ

liige alates 2001

ERAA SERVICE OÜ

liige alates 2010

EXECUTIVE SEARCH BALTICS OÜ

liige alates 1999

GMP INVESTEERINGUD OÜ

liige alates 2005

HELENS OÜ

liige alates 2001

JALAJÄLG AS

liige alates 1998

KOMERK AS

liige alates 2009

MAKSMI OÜ

liige alates 2002

PAKENDIKESKUS AS

liige alates 2002

PÕHJATRANSPORT OÜ

liige alates 2003

SAKSA AUTO AS

liige alates 1998

TRANSIIDIKESKUSE AS

liige alates 1999

VALGEVENE INFO- JA ÄRIKESKUS OÜ

liige alates 1997

10

BRIST OÜ

liige alates 2006

HÄRMA EHITUS OÜ

liige alates 2009

LOSSIKIVI OÜ

liige alates 1991

MEKAIA OÜ

liige alates 2004

NOVOTRADE INVEST AS

liige alates 2002

OSHINO ELECTRONICS ESTONIA OÜ

liige alates 2005

PALMSE METALL OÜ

liige alates 2007

PAPINIIDU PROJEKT AS

liige alates 2007

PIREKA EESTI OÜ

liige alates 2002

TREFFEX AS

liige alates 2006

5

ALEXELA SILLAMÄE AS

liige alates 2006

EURO-ASIA LOGISTICS OÜ

liige alates 2011

ROMEKS OÜ

liige alates 2009

SÜSTEEMITUGI OÜ

liige alates 2009

TERASTIIM OÜ

liige alates 2012

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

TALENDID KOJU

WWW.TALENDIDKOJU.EE

LEIA OMA SÄRAVAIM TÖÖTAJA TALENDIDKOJU.EE PORTAALIST!

Bakalaureus	184
Magister	132
Diplom	77
Keskharidus	44
Doktor	10

„Talendid Koju” keskkond on saanud uuenduse: Nüüd on tööandjatel võimalik ligi 500 välismaise kogemusega talendi seast endale sobivaim valida ning teha talle otsepakkumine. Portaali kasutamine on imelihtne ning kõigile tasuta.

Projektist ja keskkonna pakutavatest võimalustest loe lähemalt
www.talendidkoju.ee

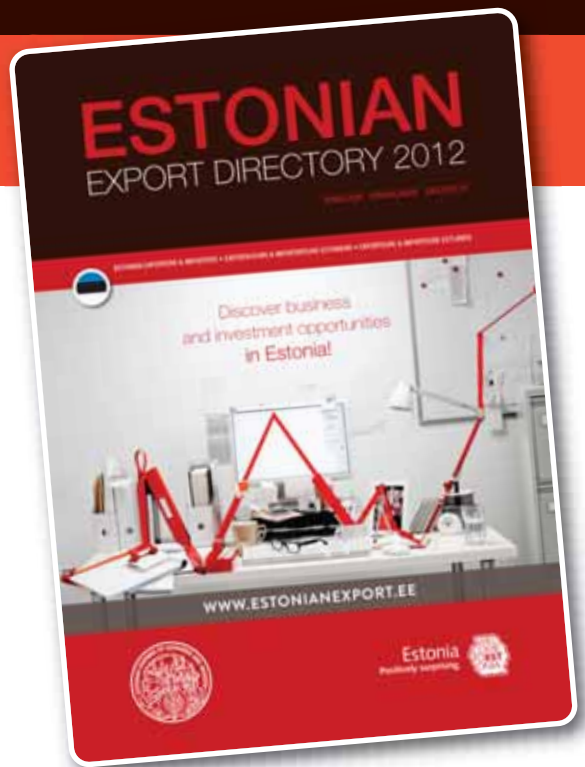
- Ajakirjandus
- Ajalugu
- Arhitektuur
- Arjujuhtimine
- Bioloogia
- Business administration
- Computer science
- Majandus
- Disain
- Elektronika
- Film
- Finants
- Füüsika
- Õigus
- Kunst
- Logistika
- Matemaatika
- Turundus
- Politoloogia
- Psühholoogia
- Rahvusvahelised suhted
- Personalijuhtimine
- Raamatupidamine
- Riigiteadused
- Semiootika
- Sotsioloogia
- Telekommunikatsioon
- Rahvamajandus
- Mooditsen
- Kommunikatsioon
- Keeleteadus
- Graafiline disain
- Euroopa õpingud
- Hispaania filoloogia
- Inglise filoloogia
- Keemia
- Keskonnakorraldus
- Sportiteadus
- Töötarendus
- Tehnikateadused
- Saksa filoloogia
- Multimedia design
- Molekulaarbioloogia
- Aasia kultuurilugu
- Andragoogika
- Arvuti animatsioonid
- Auditor
- Audio production
- BA Law
- Business design
- Business innovation
- Conflict resolution
- Constructing architect

- Cultural geography
- Digitaalne kommunikatsioon
- Digitaalne meedia
- Dirigent
- Eesti filoloog
- Eesti kultuuri ajalugu
- Ehtus
- Energeetika
- Farmaatsia
- Filosoofia
- Geoinformaatika
- Hiina majandus
- Hoteli manager
- Human factors
- Humanitaarteadused
- Innovatsioonijuhtimine
- Inseener
- International tourism
- Kaubandus
- Kehakultuur
- Kiropraktik
- Kultuurikorraldus
- Laevaehtus
- Laevajuht
- Lelutaja
- Lennumis- ja reisiekspert
- Maksuõigus
- MEconSc
- Meditsiin
- Metsandus
- Muusikateadlane
- Näitleja
- Rahu õpingud
- Rakubioloogia
- Restoreerimine ja muinsuskaitse
- Rõivatootmine
- Rootsi keel
- Säästev areng
- Skandinavistika
- Soome filoloog
- Sotsiaalantropoloogia
- Statistika
- Stiilistika
- Taastusravi
- Tekstiilidisain
- Toidutehnika
- Tuli
- Tsiviilehtus
- Turismikorraldus
- Ühiskonnageograafia
- Ürituste juhtimine
- Veterinaaria

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY 2012

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY ilmus juba seitsmeteistkümnendat korda

See praktiline töövahend sisaldab ligi tuhande Eesti ettevõtte andmeid, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmas partnereid leida. Lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka ettevõtete kaubamärkide registrit. Kogu teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles.

Eesti tutvustamiseks on väljaandes teave järgmiste valdkondade kohta:

- Eesti äri ja majandus
- Ärikeskkond
- Võtmesektorid
- Asukoht — transport ja logistika
- Väliskaubandus — import ja eksport
- Maksusüsteem ja tööjõuturg
- Äri ja kultuur
- Välisinvesteeringud Eestisse
- Investeeringuvõimalused võtmesektorite kaupa
- Investeeringuspiirkonnad ja klastrid
- Turism ja huvitavad faktid Eesti kohta
- Eesti Ettevõtete Konkurentisvõime Edetabel 2011

KÜSIGE TASUTA RAAMATUT EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJAST

TELEFONIL 604 0060 VÕI E-POSTI AADRESSIL KODA@KODA.EE

Väljaande pidevalt uuendatav veebiaadress on

WWW.ESTONIANEXPORT.EE

Koostööpartner: Ekspress Hotline AS • Tel: 626 6910

Lisainfo väljaande kohta: Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee